

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๐/๒๕๕๘

วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ กับพวก) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง หรือไม่

สรุปข้อเท็จจริง

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลย ในคดีหมายเลขคำที่ กค. ๒๓๘/๒๕๕๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า บริษัทการเงินระหว่างประเทศ (International Finance Corporation) เป็นโจทก์ฟ้องนายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ ที่ ๑ บริษัท เลี่ยวไพรัตน์วิสาหกิจ จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลยต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ในข้อหาหรือฐานผิดสัญญาจำประกัน จำนวนทุนทรัพย์ ๑๒,๕๗๐,๕๘๗,๒๕๓.๑๓ บาท ตามคำฟ้องโจทก์กล่าวอ้างว่า โจทก์เป็นหน่วยงานองค์การระหว่างประเทศ มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามข้อบังคับของโจทก์ มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกด้วยการลงทุนโดยเงินทุนของโจทก์ในหน่วยงานของเอกชนที่อยู่ในอาณาเขตของประเทศสมาชิก จำเลยที่ ๑ เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นคนหนึ่งของบริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) จำเลยที่ ๒ เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ บริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) โดยนายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ (ลูกหนี้) ได้ตกลงทำสัญญากู้เงินไปจากโจทก์ เพื่อนำไปลงทุนในโครงการก่อสร้างโรงงาน

เกี่ยวกับการผลิตปิโตรเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ตามสัญญากู้เงินและสัญญากู้เงินประเภทซี โดยโจทก์ตกลงให้ลูกหนี้กู้เงินตามสัญญากู้เงินและสัญญากู้เงินประเภทซี โดยสัญญากู้เงินแบ่งเป็นเงินกู้ประเภทเอ จำนวนเงิน ๘๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ และเงินกู้ประเภทบี จำนวนเงิน ๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ และตามสัญญากู้เงินประเภทซี เป็นจำนวนเงิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ โดยลูกหนี้ตกลงชำระดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียมตามสัญญากู้เงินประเภทต่าง ๆ ให้แก่โจทก์ และตกลงชำระเงินต้น เงินกู้ประเภทเอ เป็นงวด ๆ ทุก ๖ เดือน จนถึงงวดสุดท้าย วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เงินกู้ประเภทบี ชำระเป็นงวด ๆ ทุก ๖ เดือน จนถึงงวดสุดท้าย วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ส่วนเงินกู้ประเภทซี ตกลงชำระเงินกู้ให้โจทก์เสร็จสิ้นในงวดเดียวจำนวนเงิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ ในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐

จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ได้ทำสัญญาค้ำประกัน ฯ ฉบับลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ โดยตกลงเข้าร่วมกันและแทนกันค้ำประกันการชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ตามสัญญากู้เงินทั้งสองฉบับดังกล่าว ลูกหนี้ได้รับเงินตามสัญญากู้เงินทั้งประเภทเอ และประเภทบีไปแล้วเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๔๖๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ และได้รับเงินตามสัญญากู้เงินประเภทซีไปแล้วทั้งหมด จำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ ภายหลังจากลูกหนี้ได้รับเงินกู้ตามสัญญาไปแล้ว ลูกหนี้ได้มีการชำระหนี้เงินกู้ให้แก่โจทก์บางส่วน ต่อมาศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการและมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการ ฯ ซึ่งตามวรรคสอง ของมาตรา ๕๐/๖๐ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ นั้น คำสั่งของศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ไม่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของจำเลยทั้งสองในฐานะผู้ค้ำประกันแต่อย่างใด ภายหลังจากวันที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ได้ทยอยชำระหนี้บางส่วนให้แก่โจทก์ และโจทก์ได้นำเงินที่ลูกหนี้ชำระดังกล่าวไปจัดสรรชำระหนี้เงินกู้ที่ค้างชำระตามสัญญากู้เงิน และสัญญากู้เงินประเภทซี นับถึงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๖ ลูกหนี้มีหนี้เงินกู้ที่ค้างชำระต่อโจทก์ตามสัญญากู้เงินและสัญญากู้เงินประเภทซี เป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๓๑๘,๗๕๓,๐๓๕.๐๕ เหรียญสหรัฐ ลูกหนี้เคยมีจดหมายขอเลื่อนการชำระหนี้ที่ค้างชำระออกไปอย่างไม่มีกำหนด แต่โจทก์ไม่ตกลงด้วย

และได้ทวงถามให้จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้ค้ำประกันให้ชำระหนี้รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๓๑๘,๗๕๓,๐๓๕.๐๕ เหรียญสหรัฐ หรือคิดคำนวณเป็นเงินบาทไทย ณ วันฟ้อง จำนวน ๑๒,๕๗๐,๕๘๗,๒๕๓.๑๓ บาท โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ๑ เหรียญสหรัฐเท่ากับ ๔๐.๖๘๗๘ บาท แต่จำเลยทั้งสองก็ยังคงเพิกเฉยมิได้ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ โจทก์จึงต้องฟ้องเป็นคดีนี้

จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ยื่นคำให้การ ปฏิเสธฟ้องโจทก์ และให้การต่อสู้สรุปได้ว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง เนื่องจากคดีนี้ไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ เพราะการทำสัญญา การส่งมอบ และรับมอบเงินกู้ระหว่างโจทก์และลูกหนี้เกิดขึ้นในรัฐนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ไม่มีการส่งมอบและรับมอบเงินกู้ รวมทั้งการทำสัญญาในประเทศไทย จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการให้บริการระหว่างประเทศตามนัยมาตรา ๗ (๕) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินฯ และตามสัญญาเงินกู้กำหนดให้มีการดำเนินการทางกฎหมายในศาลสูงของประเทศอังกฤษและนี้ ตามสัญญาเงินกู้และสัญญาค้ำประกันในคดีนี้มีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญแห่งนี้ โดยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โจทก์ยังมีสิทธิได้รับชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยที่นำมาฟ้องคดีนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โดยที่ลูกหนี้ยังไม่ผิन्छชำระหนี้ตามแผน โจทก์จึงยังไม่ถูกโต้แย้งสิทธิและไม่มีอำนาจฟ้อง จำเลยทั้งสองในคดีนี้ สัญญาเงินกู้ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานและไม่ผูกพันลูกหนี้ เพราะกรรมกรของลูกหนี้ที่ลงลายมือชื่อในสัญญาเงินกู้ไม่ครบถ้วนตามหนังสือรับรองการจดทะเบียน และนี้ที่โจทก์นำมาฟ้องเป็นจำนวนเดียวกันกับที่แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ระบุให้โจทก์ได้รับชำระหนี้เงินต้นเต็มจำนวนและได้รับอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าอัตราที่ระบุไว้ในสัญญาเงินกู้ เมื่อโจทก์ได้รับชำระหนี้เงินต้นเต็มจำนวนและดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าที่กำหนดไว้ในสัญญาเงินกู้ตามแผนฟื้นฟูกิจการฯ จำเลยทั้งสองจึงไม่ต้องรับผิดชอบตามฟ้องของโจทก์อีก

จำเลยทั้งสองยื่นคำร้อง ยกประเด็นที่จำเลยโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง สรุปได้ว่า มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง ได้บัญญัติจำกัดหรือตัดสิทธิของจำเลยทั้งสองในฐานะ

ผู้ค้าประกัน ซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้หรือผู้ค้าประกันในการยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ
ในกรณีที่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว ซึ่งในคดีฟื้นฟูกิจการเจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิ
ขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้วด้วยเช่นกัน ดังนั้น จำเลยทั้งสองซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้หรือผู้ค้าประกัน
และโดยที่บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ก็ไม่ได้ให้สิทธิแก่จำเลยทั้งสองในการยกบทบัญญัติ
ดังกล่าวขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในกรณีที่ลูกหนี้ยังไม่ตกเป็นผู้ผิดนัด ประกอบกับมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง
จำเลยทั้งสองในฐานะผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ก็ไม่สามารถใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ได้ตามมาตรา ๕๐/๒๗
วรรคสอง และไม่สามารถยกแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีได้ ทั้งที่แผนได้กำหนดให้
ลูกหนี้ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้เต็มจำนวนหนี้โดยไม่มีการลดหนี้แต่อย่างใด บทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าว
จึงบัญญัติขึ้นโดยชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยทั้งสองในการต่อสู้คดีตามกฎหมาย
และมีผลกระทบต่อสาระสำคัญของสิทธิในทรัพย์สิน ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคและไม่เท่าเทียมกัน
ในทางกฎหมาย การที่บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง กำหนดให้สิทธิแก่เจ้าหนี้ขอรับชำระหนี้
ได้เต็มจำนวนและตัดสิทธิไม่ให้จำเลยทั้งสองซึ่งเป็นผู้ต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้หรือผู้ค้าประกันในการใช้
สิทธิขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ เพราะเจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว
และการที่มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ได้บัญญัติให้คำสั่งศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนไม่มีผลเปลี่ยนแปลง
ความรับผิดชอบของจำเลยทั้งสอง ซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้หรือผู้ค้าประกัน อันเป็นการให้สิทธิแก่เจ้าหนี้
ในการบังคับชำระหนี้เอาทั้งจำเลยทั้งสอง โดยไม่บัญญัติเป็นข้อยกเว้นหรือให้สิทธิแก่ผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบ
กับลูกหนี้หรือผู้ค้าประกันในการต่อสู้คดีว่าในกรณีที่แผนฟื้นฟูกิจการได้กำหนดให้ลูกหนี้ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้
เต็มจำนวนหรือไม่มีการลดหนี้ให้แก่ลูกหนี้หรือในกรณีที่ลูกหนี้ยังไม่ผิดนัดชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการนั้น
ห้ามเจ้าหนี้อื่นฟ้องร้องผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้หรือผู้ค้าประกัน แต่บทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าว
ได้บัญญัติให้สิทธิแก่เจ้าหนี้ในการฟ้องบังคับชำระหนี้เอาทั้งจำเลยทั้งสองซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ทั้ง ๆ
ที่บุคคลดังกล่าวต้องรับผิดชอบเจ้าหนี้ในฐานะเดียวกับลูกหนี้โดยลูกหนี้ยังไม่ตกเป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้
ตามแผนแต่อย่างใด และทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ ดังนั้น พระราชบัญญัติล้มละลาย
พุทธศักราช ๒๕๔๘ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง จึงชัดหรือแย้งต่อ

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง และขอให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางส่งคำโต้แย้งของจำเลยตามทางการ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง พิเคราะห์แล้ว เห็นว่าคดีนี้โจทก์บรรยายฟ้องสรุปความได้ว่า “จำเลยทั้งสองเป็นผู้ค้าประกันการชำระหนี้ของบริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ ที่ได้ทำสัญญากู้เงินไปจากโจทก์ ต่อมาหลังจากการชำระหนี้เงินกู้บางส่วนแล้ว ศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการ และมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๓ ซึ่งตามวรรคสองของมาตรา ๕๐/๖๐ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ นั้น คำสั่งของศาลซึ่งเห็นชอบด้วยกับแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ไม่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของจำเลยทั้งสองในฐานะผู้ค้าประกันแต่อย่างใด ต่อมาหลังจากที่ลูกหนี้ได้ทยอยชำระหนี้อีกบางส่วน และชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการแก่โจทก์โดยแปลงหนี้เป็นทุนอีกครั้งแล้ว เมื่อนับถึงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๖ ลูกหนี้ยังมีหนี้เงินกู้ค้างชำระรวม ๓๑๘,๗๕๓,๐๓๕.๐๕ เหรียญสหรัฐอเมริกา และลูกหนี้เคยมีจดหมายฉบับลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๑ ถึงโจทก์ ขอเลื่อนการชำระหนี้ที่ค้างชำระออกไปอย่างไม่มีกำหนด ซึ่งโจทก์ไม่ตกลงด้วย และได้มีหนังสือทวงถามไปยังจำเลยทั้งสองในฐานะผู้ค้าประกันให้ชำระหนี้แต่จำเลยทั้งสองก็เพิกเฉย ขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชำระหนี้ให้กับโจทก์ตามคำขอท้ายฟ้อง” คำฟ้องของโจทก์จึงเป็นการอาศัยมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ตามที่บรรยายในคำฟ้อง ซึ่งศาลจำต้องพิจารณาบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามที่โจทก์อ้างดังกล่าว เมื่อปรากฏว่าศาลจะใช้บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาบังคับแก่คดีนี้ และทนายจำเลยทั้งสองซึ่งเป็นคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง (ประกอบมาตรา ๕๐/๒๓ วรรคสอง) ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว และศาลก็ตรวจไม่พบคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติมาตรา ๕๐/๖๐

วรรคสอง ดังกล่าวนี้ กรณีจึงต้องด้วยมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งตามบทบัญญัติดังกล่าว ศาลไม่อาจใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่นนอกจากส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย และศาลได้สั่งให้ส่งความเห็นโต้แย้งในประเด็นดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นวินิจฉัยเบื้องต้น

คำร้องที่โต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง จะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ร้องโต้แย้งว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บังคับแก่คดีและศาลได้ส่งความเห็นเช่นนั้นให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย กรณีจึงเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง จึงอยู่ในอำนาจที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยได้

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๔ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง”

มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้”

มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน”

มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง “สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิ และการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓

มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง “ผู้ซึ่งมีสิทธิขอรับชำระหนี้ตามมาตรา ๑๐๑ อาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับจำนวนที่ตนอาจใช้สิทธิไต่เบียดในเวลาภายในได้ เว้นแต่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว”

มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง “คำสั่งของศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของบุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนกับลูกหนี้ หรือผู้รับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ หรือผู้ค้ำประกัน หรืออยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ในหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน และไม่มีผลให้บุคคลเช่นว่านั้นต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ก่อขึ้นตามแผนตั้งแต่วันดังกล่าว เว้นแต่บุคคลเช่นว่านั้นจะยินยอมโดยมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วย”

ประเด็นการวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย มีว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณารัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คือคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่มีอยู่ในตัวของบุคคลทุกคน ซึ่งรัฐธรรมนูญให้ความคุ้มครอง โดยรัฐจะต้องปฏิบัติต่อประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติเป็นหลักการไว้ว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ แต่มีข้อยกเว้นให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ให้บุคคลมีความเสมอกันตามกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

เท่าเทียมกัน ส่วนมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง การจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ สำหรับพระราชบัญญัติ ล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง ที่บัญญัติให้ผู้ซึ่งมีสิทธิขอรับชำระหนี้ ตามมาตรา ๑๐๑ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ อาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับ จำนวนที่ตนอาจใช้สิทธิไต่เบี่ยในเวลาภายหลังได้ สำหรับมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ที่บัญญัติให้ คำสั่งศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนไม่มีผลเปลี่ยนแปลง ความรับผิดชอบของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบกับลูกหนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ค้ำประกันในหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน และไม่มีผลให้บุคคล เช่นว่านั้นต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ก่อขึ้นตามแผนตั้งแต่วันดังกล่าว บทบัญญัติของกฎหมายทั้งสองมาตราดังกล่าวมีความหมายว่า แม้ลูกหนี้จะถูกฟื้นฟูกิจการตามคำสั่งศาล แต่ผู้ค้ำประกันก็ยังคงต้องรับผิดชอบต่อ เจ้าหนี้ และเจ้าหนี้มีสิทธิฟ้องผู้ค้ำประกันตามสัญญาค้ำประกัน ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติในประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยค้ำประกันที่ผู้ค้ำประกันผูกพันตนต่อเจ้าหนี้เพื่อชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ เมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ นั้น ซึ่งเมื่อลูกหนี้ผิดนัดเจ้าหนี้ เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ได้ สำหรับผู้ค้ำประกันนอกจากข้อต่อสู้ซึ่งผู้ค้ำประกันมีต่อเจ้าหนี้แล้ว ผู้ค้ำประกันยังอาจยกข้อต่อสู้ ทั้งหลายซึ่งลูกหนี้มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้ได้ด้วย นอกจากนี้ผู้ค้ำประกันซึ่งได้ชำระหนี้แทนลูกหนี้แล้ว ย่อมมีสิทธิที่จะไต่เบี่ยเอาจากลูกหนี้เพื่อคืนเงินกับดอกเบี้ยและเพื่อการที่ต้องสูญหายหรือเสียหายไป ใดๆ เพราะการค้ำประกันนั้น

พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง เป็นบทบัญญัติที่รองรับสิทธิของเจ้าหนี้และผู้ค้ำประกันที่มีต่อลูกหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคหนึ่ง ให้สิทธิเจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับ มูลหนี้ตามสัญญาเดิมได้ ขณะเดียวกัน มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสองให้สิทธิผู้ค้ำประกันอาจยื่นคำขอรับ ชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับจำนวนที่ตนอาจใช้สิทธิไต่เบี่ยในเวลาภายหลังได้ ซึ่งหมายความว่า กฎหมายบัญญัติรองรับสิทธิของเจ้าหนี้ที่จะฟ้องผู้ค้ำประกันได้ และบัญญัติรองรับสิทธิของผู้ค้ำประกัน

ที่จะใช้สิทธิไต่เบี่ยงเอาลูกหนี้ภายหลังที่ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้แทนลูกหนี้แล้ว ส่วนข้อยกเว้นมิให้ผู้ค้ำประกันมีสิทธิยื่นคำขอรับชำระหนี้ ในกรณีที่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว ก็เพราะกฎหมายให้สิทธิแก่เจ้าหนี้ในการยื่นคำขอรับชำระหนี้เป็นสำคัญ จึงห้ามมิให้ผู้ค้ำประกันใช้สิทธิ อันจะเป็นการกระทบกระเทือนสิทธิของเจ้าหนี้ และเพื่อมิให้มีการชำระหนี้ซ้ำซ้อนในหนี้ที่มีมูลหนี้เดียวกัน นอกจากนี้ สิทธิไต่เบี่ยงของผู้ค้ำประกันจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ ได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แทนลูกหนี้แล้ว เท่านั้น พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง จึงเป็นบทบัญญัติที่คำนึงถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่มีอยู่ในตัวของบุคคลทุกคนแล้ว และเป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองบุคคลให้มีความเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันทั้งมิใช่บทบัญญัติที่จำกัดสิทธิในทรัพย์สินของผู้ร้อง ดังนั้น มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง

พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง เป็นผลมาจากการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้โดยผู้ทำแผน จะเข้ามาวิเคราะห์ถึงสภาพการณ์และปัญหาของกิจการ ตลอดจนเสนอแนวทางที่จะแก้ไขปัญหา นั้น โดยจัดทำเป็นแผนฟื้นฟูกิจการ แผนฟื้นฟูกิจการจะต้องได้รับการยอมรับจากที่ประชุมเจ้าหนี้ และศาล มีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนแล้วจึงจะนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหากิจการที่กำลังตกต่ำให้ฟื้นคืนสภาพเดิมได้ เมื่อศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนแล้ว มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง บัญญัติให้คำสั่งศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผน ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันในหนี้ที่มีอยู่ก่อน วันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน และไม่มีผลให้บุคคลเช่นว่านั้นต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ก่อขึ้นตามแผนตั้งแต่วันดังกล่าว หลักการและเหตุผลของบทบัญญัตินี้ดังกล่าว เนื่องจากการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการเป็นเรื่องเฉพาะตัวของลูกหนี้ เพื่อแก้ปัญหาความมีหนี้สินล้นพ้นตัวและกิจการประสบปัญหาทางการเงิน เพื่อให้สามารถฟื้นฟูกิจการได้ ดังนั้น โอกาสที่เจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้เต็มจำนวนย่อมเป็นไปได้ยาก แต่สำหรับผู้ค้ำประกันซึ่งตามสัญญา ค้ำประกัน ผูกพันตนต่อเจ้าหนี้ว่าจะชำระหนี้ เมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ นั้น ยังมีความสามารถที่จะชำระหนี้ได้ กฎหมายจึงมีบทบัญญัติว่า คำสั่งของศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผน ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน

ซึ่งเป็นไปตามสัญญาคำประกันที่ผู้ค้ำประกันทำไว้กับเจ้าหนี้ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง จึงเป็นบทบัญญัติที่คำนึงถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่มีอยู่ในตัวบุคคลทุกคนแล้ว และมีได้เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล แต่เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองบุคคลให้มีความเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันอีกทั้งมิใช่บทบัญญัติเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของผู้ร้องแต่อย่างใด มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง

นายพัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ